

ข่าวจากเวทีเจรจาการค้าโลก

จัดทำโดย คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

ฉบับที่ 5/2561 เมษายน พ.ศ. 2561

ผลการประชุมรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก สมัยสามัญ ครั้งที่ 11

สาธารณรัฐอาร์เจนตินาเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก สมัยสามัญ ครั้งที่ 11 (The Eleventh WTO Ministerial Conference: MC11) และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 10 - 13 ธันวาคม 2560 ณ กรุงบัวโนสไอเรส โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายเอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลกและองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (นางสาวสุนันทา กังวาลกุลกิจ) เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมฯ

1. มติของรัฐมนตรี

1.1 การอุดหนุนประมง (Fisheries Subsidies) เห็นชอบให้เจรจาจัดทำความตกลงให้แล้วเสร็จภายในการประชุมรัฐมนตรี WTO ครั้งต่อไปในปี 2562 เพื่อห้ามการอุดหนุนที่นำไปสู่การทำประมงที่เกินศักยภาพการผลิต (Overcapacity) และการทำประมงที่เกินขนาด (Overfishing) รวมไปถึงการขจัดการอุดหนุนประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และขาดการควบคุม (IUU-fishing) โดยที่ยังคำนึงถึงการปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่างสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด นอกจากนี้ สมาชิกให้คำมั่นที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีเรื่องการแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการอุดหนุนประมงเพื่อส่งเสริมความโปร่งใส ทั้งนี้ ข้อตัดสินใจของรัฐมนตรีที่ให้เร่งจัดทำความตกลงเพื่อห้ามการอุดหนุนประมงภายใต้ WTO นี้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) ข้อ 14.6 ที่ห้ามการอุดหนุนประมงดังกล่าวภายในปี 2563 ด้วย

1.2 แผนงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Work Programme on Electronic Commerce) เห็นชอบให้สมาชิกปฏิบัติตามแผนงานฯ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงฟื้นฟูการหารือเรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ภายใต้ WTO ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการประชุมทบทวนการดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวของคณะมนตรีและคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้ WTO และรายงานผลต่อที่ประชุมรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลกครั้งต่อไป นอกจากนี้ สมาชิกตกลงให้ขยายเวลาการยกเว้นการเก็บอากรศุลกากรชั่วคราวสำหรับสินค้าและบริการที่ส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออกไปอีก 2 ปี

1.3 การยกเว้นการฟ้องกรณีพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา เห็นชอบให้ขยายเวลาการยกเว้นการฟ้องกรณีพิพาทเกี่ยวกับความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ภายใต้กระบวนการระงับข้อพิพาทของ WTO หากไม่ได้ทำผิดพันธกรณีภายใต้ความตกลงดังกล่าว (TRIPS Non-Violation and Situation Complaints) ออกไปอีก 2 ปี

1.4 แผนงานเรื่องเขตเศรษฐกิจขนาดเล็ก (Work Programme on Small Economies) สมาชิกรับทราบการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาตามแผนงานเรื่องเขตเศรษฐกิจขนาดเล็ก โดยเฉพาะความทำ

ทนายและโอกาสของเขตเศรษฐกิจขนาดเล็กในการเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่าโลกทั้งการค้าสินค้าและบริการ พร้อมทั้งสั่งการให้คณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการพัฒนาของ WTO ดำเนินการตามแผนงานฯ ต่อไป ตลอดจนติดตามความคืบหน้าของข้อเสนอที่จัดทำโดยเขตเศรษฐกิจขนาดเล็กภายใต้กลไกของ WTO ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้เขตเศรษฐกิจดังกล่าวสามารถเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบการค้าพหุภาคี

2. ประเด็นที่ยังต้องหารือต่อไป

สมาชิก WTO ยังไม่สามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้ในประเด็นการเจรจาอบโตฮาที่มีการหยิบยกขึ้นหารือในการประชุมครั้งนี้ และทำให้ยังคงต้องมีการหารือกันต่อไป นอกจากนี้ สมาชิกบางส่วนได้มีการผลักดันให้เริ่มหารือประเด็นใหม่ (New Issues) ภายใต้กรอบ WTO สรุปดังนี้

2.1 การเจรจาสินค้าเกษตร แม้ว่าสมาชิก WTO จะไม่สามารถหาข้อสรุปใดๆในเรื่องเกษตรได้ในการประชุมครั้งนี้ แต่ทุกประเทศยืนยันว่าการเจรจาเกษตรยังมีความสำคัญอย่างยิ่ง และจะต้องเจรจหาข้อสรุปหลังจาก MC11 ต่อไปในทุกๆเรื่อง ทั้งเรื่องการเปิดตลาด การอุดหนุนภายใน และการแข่งขันด้านส่งออก

2.2 การค้าบริการ สมาชิกยังต้องหารือกันต่อไปถึงการจัดทำวินัยเพื่อกำกับดูแลการใช้กฎระเบียบภายในประเทศ (Disciplines on Domestic Regulations) เพื่อให้เงื่อนไขและขั้นตอนการออกใบอนุญาต เงื่อนไขและขั้นตอนการยอมรับคุณสมบัติ และมาตรฐานทางเทคนิค เป็นไปโดยไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคที่ไม่จำเป็นต่อการค้าบริการ โดยสมาชิกจำนวน 32 ราย ที่สนับสนุนการจัดทำความตกลง WTO ในเรื่องนี้ได้มีถ้อยแถลงร่วม (Joint Statement) เพื่อผลักดันให้สมาชิก WTO เร่งเจรจหาข้อสรุปให้แล้วเสร็จก่อนการประชุมรัฐมนตรีครั้งต่อไป

2.3 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องด้วยแผนงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ 2.1.และ 2.2 กำหนดให้มีเพียงการหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ภายใต้กลไกต่าง ๆ ใน WTO โดยที่ไม่ได้เป็นการเจรจาเพื่อจัดทำกฎเกณฑ์ใหม่ สมาชิก WTO จำนวน 43 ราย ที่สนับสนุนการจัดทำกฎเกณฑ์ WTO เรื่องพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จึงได้มีถ้อยแถลงร่วมที่กำหนดให้เริ่มต้นการหารือในช่วงไตรมาสแรกของปี 2561 เพื่อนำไปสู่การเจรจาในเรื่องนี้โดยเปิดให้สมาชิก WTO เข้าร่วมโดยสมัครใจ

2.4 วิสาหกิจขนาดย่อม ขนาดเล็ก และขนาดกลาง (Micro, Small and Medium Enterprises: MSMEs) สมาชิก WTO จำนวน 57 ราย มีถ้อยแถลงร่วมเพื่อจัดตั้งคณะทำงานอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Working Group) และจัดทำแผนการดำเนินงานสำหรับการหารือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและสนับสนุน MSMEs ในการค้าระหว่างประเทศ โดยเปิดให้สมาชิก WTO เข้าร่วมโดยสมัครใจ

2.5 การอำนวยความสะดวกทางการลงทุน สมาชิก WTO จำนวน 42 ราย มีถ้อยแถลงร่วมเพื่อสนับสนุนการหารือที่นำไปสู่การจัดทำกรอบพหุภาคี (Multilateral Framework) สำหรับการอำนวยความสะดวกให้กับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยเปิดให้สมาชิก WTO เข้าร่วมโดยสมัครใจ

3. แถลงการณ์/ปฏิญญาที่ไทยร่วมให้การรับรองในช่วงการประชุม MC11

3.1 ปฏิญญารัฐมนตรีของกลุ่มไม่เป็นทางการของประเทศกำลังพัฒนา (Ministerial Declaration of the Informal Group of Developing Countries) สนับสนุนองค์การการค้าโลก และระบบการค้าพหุภาคีที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเติบโตของค้ำระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงประเทศกำลังพัฒนา การเจริญเติบโตที่ทั่วถึง และโอกาสที่เท่าเทียมกัน โดยองค์การการค้าโลกและระบบการค้าระหว่างประเทศสามารถเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาและการลดความยากจนตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ

3.2 แถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรขนาดเล็กและขนาดกลาง ครั้งที่ 40 (Statement of the 40th Cairns Group Ministerial Meeting) เพื่อแสดงท่าทีร่วมกัน ผลักดันให้มีการตกลงหลักการการจำกัดการอุดหนุนภายในภาพรวม (Overall Trade Distorting Support Limit: OTDS Limit) โดยให้มีการเจรจาแนวทางการจำกัด OTDS รวมทั้งผลักดันการหาข้อสรุปในทุกประเด็นของการเจรจาเกษตร ได้แก่ การอุดหนุนภายใน การแข่งขันการส่งออกและการเปิดตลาด ตลอดจนการกำหนดกลไกด้านความโปร่งใสและป้องกันผลกระทบจากโครงการเก็บสำรองสินค้าเกษตรเพื่อความมั่นคงทางอาหาร หลัง MC11 ต่อไป

3.3 แถลงการณ์ร่วมของรัฐมนตรีที่สนับสนุนระบบการค้าพหุภาคี เน้นย้ำความสำคัญของระบบการค้าพหุภาคีที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ และยืนยันเป้าประสงค์ของ WTO ตามที่ปรากฏในความตกลงมารีราเกซ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของ WTO กลไกระงับข้อพิพาท ประเด็นการพัฒนาบทบาทของระบบการค้าพหุภาคีในการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และการตอบสนองของ WTO ต่อการเปลี่ยนแปลงทางการค้าในด้านต่างๆ
